

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>«ФІНАНСОВА ТА ПОДАТКОВА ГРАМОТНІСТЬ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Обліку і оподаткування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., доц. Мулик Ярослава Ігорівна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p><u>mulyk.yaroslavna@ukr.net</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансова та податкова грамотність» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисциплін: «Вища та прикладна математика», «Загальні правові засади та академічна доброчесність».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисципліни: «Облік і оподаткування».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фінансова та податкова грамотність» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки фахівців в області фінансової та податкової грамотності, а також засвоєння практичних аспектів управління особистими фінансами на основі тенденцій зростання загальної фінансової грамотності населення.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансова та податкова грамотність» є формування вмінь та навичок управління особистими фінансами, планування особистого бюджету і захисту від ризиків, прийняття зважених

фінансових рішень щодо: можливостей розширення джерел власних доходів; планування і коригування власних видатків; формування особистих фінансових резервів і здійснення заощаджень; використання кредитних ресурсів та здійснення інвестування власних заощаджень.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансова та податкова грамотність» є засвоєння фундаментальних знань про фінансове життя суспільства, формування світогляду цивілізованої людини, що визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо, сприяння розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини як споживача фінансових послуг, платника податків, формування фінансової культури, розуміння ролі фінансових установ в економіці.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти такими програмними компетентностями:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Фінанси та гроші у нашому житті. Фінансова грамотність та фінансове планування життя.	2	2	12
2	Податки і податкова культура. Бюджет та бюджетна система	4	4	14
3	Соціальні позабюджетні фонди. Пенсія та пенсійне забезпечення громадян	4	4	12
4	Фінанси домогосподарств. Управління особистими фінансами	4	2	14
5	Фінансовий ринок. Основи фондового та страхового ринку. Інвестування коштів та ведення бізнесу	4	4	14
6	Управління особистими фінансами через банківський сектор та спеціалізовані кредитно-фінансові інститути	2	2	14
7	Фінансова безпека. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення.	4	4	12
8	Міжнародні фінанси. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень населення в економіку країн та гарантії захисту інвестицій.	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання самостійної роботи здобувачами здійснюється під час виконання окремих завдань на практичних заняттях, вирішенні тестових завдань та виконанні індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають

бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	32	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	20	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних творчих завдань (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, есе, рефератів, тез, статей)	28	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрущенко В.П. Податкова система. Центр учбової літератури. 2021. 416 с.
2. Бак Н. А. Б 19 Фінанси: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с.
3. Сокурченко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств: підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
4. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навч. посіб. Навчальний посібник є результатом спільної роботи Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи»; К., 2019. 272 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси, гроші та кредит: підручник. Львів: «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.

Додаткова література

1. Вдовенко Л.О. Депозитна політика банку як основа забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. *Інфраструктура ринку*. 2019. №27.С. 278-283.
2. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №11(39). С.73-83.
3. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК: навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019.148 с.
4. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.35. С.362-368.
5. Геєнко М., Рибіна, Л., Гузенко, Т. Фінансова грамотність та

професійний розвиток: ключові компоненти стратегії розвитку кадрового та інтелектуального потенціалу закладами вищої освіти. *Економіка та суспільство*, 2023, № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-96>

6. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. Актуальні проблеми фінансів та економіки: навч. посіб. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 286 с.

7. Кузенко Т. Б. Фінанси підприємств: мультимедійний навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/mod/url/view.php?id=468574>

8. Лавренюк В.В., Лавренюк А.В. Підвищення фінансової грамотності населення: зарубіжний досвід. *БІЗНЕС ІНФОРМ.* 2022. № 1. С. 59–67. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-59-67>

9. Мулик Т., Гуцаленко Л., Мулик Я. Розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4025/3955> DOI: 10.32782/2524-0072/2024-62-148

10. Мулик Я., Пірняк А., Шейко К. Стан та розвиток ІТ-аудиту в умовах цифрової економіки. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 47-56.

11. Мулик Я. Розвиток організаційно-методичних аспектів аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-26>

12. Мулик Т. О., Мулик Я. І. Оцінка достатності капіталу вітчизняних банків як запорука їх надійності. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9050>

13. Податкова система: навч. посіб. / уклад.: Гречко А.В. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47893/1/Podatкова.pdf>

14. Приказюк Н. Ходаківська Ю. Цифрова фінансова грамотність: компоненти та методи підвищення. *Innovation and Sustainability*, 2023. № 2, С.31–37. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.31.37>

15. Птащенко Л.О., Колінчук Д.В. Актуалітети підвищення рівня фінансової грамотності українців у період розвитку фінтеху. *Економіка і регіон*. 2021. № 4(83). С. 92–99. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2021.4\(83\).2532](https://doi.org/10.26906/EiR.2021.4(83).2532)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
2	Участь у роботі на практичних заняттях	8
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	9
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
7	Участь у роботі на практичних заняттях	8
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання	6
	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	3
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни